

УДК 336.02.33

Дибко Н. М.Управління міжнародного співробітництва
Міністерства фінансів України**ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЕКОНОМІКИ**

У статті розкрито наукові підходи до визначення сутності фінансової політики та запропоновано її визначення як інструменту досягнення цілей стратегічного плану соціально-економічного розвитку держави. Обґрунтовано необхідність підвищення рівня ефективності фінансової політики на сучасному етапі трансформаційних перетворень. Розкрито сукупність фінансових інструментів та важелів впливу на соціально-економічний розвиток. Запропоновано застосування заходів обмеження збільшення питомої ваги державних видатків та доходів у валовому внутрішньому продукті. Обґрунтовано пріоритетні напрями розвитку бюджетної, податкової, монетарної, боргової політики, політики ринкових відносин як складників фінансової політики держави. В умовах трансформації економіки обґрунтовано необхідність запровадження системи стратегічного фінансового прогнозування бюджетно-податкових, грошово-кредитних показників та показників державного боргу.

Ключові слова: бюджетно-податкова політика, державні фінанси, державне фінансове регулювання, стратегічне фінансове планування, фінанси, фінансова політика.

Постановка проблеми. Формування та реалізація ефективної фінансової політики є вагомим чинником соціально-економічного розвитку країни. Необхідність забезпечення макроекономічної стабілізації, підвищення результативності трансформаційних процесів в економіці потребує розвитку системи управління державними фінансами.

Державне фінансове регулювання має сприяти стимулюванню виробництва, збалансованому розвитку конкурентоспроможності економіки, забезпеченню розвитку науково-технічного процесу, зовнішньоекономічної діяльності, підвищенню стандартів життя і рівня добробуту громадян. Підвищення якісного рівня механізмів формування фінансової політики з урахуванням пріоритетів соціально-економічної стратегії посилює інституційні засади бюджетно-податкової, монетарної та боргової політики, реалізація завдань якої впливає на рівень і умови виконання державних функцій, фінансову та соціальну збалансованість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню питань формування та реалізації фінансової політики присвячено праці вітчизняних учених: О. Василика, В. Гесця, І. Запатріної, Л. Лисяк, І. Лютого, І. Лук'яненко, В. Опаріна, В. Пасічника, М. Пасічного, В. Федосова, І. Чугунова, С. Юрія та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. При цьому сучасна фінансова політика потребує подальшого дослідження для підвищення її ефективності та результативності. Вагомим завданням державного регулювання суспільного розвитку є визначення напрямів підвищення ефективності фінансової політики на етапі трансформаційних процесів в економіці на основі запровадження якісних підходів до вдосконалення механізмів управління державними фінансами, забезпечення стійкості та збалансованості бюджетної системи подальшого розвитку податкової сфери й забезпечення послідовності монетарної політики.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є розкриття сутності та визначення напрямів розвитку підходів до формування фінансової політики в умовах трансформації економіки.

Виклад основного матеріалу. Економічне зростання є основним показником розвитку будь-якої країни. На етапі економічних перетворень важливим завданням фінансової політики є сприяння

стабілізації макроекономічної динаміки та прискоренню соціально-економічного розвитку країни. Подальший розвиток системи управління державними фінансами є вагомими складником підвищення результативності структурних перетворень економіки.

Фінансова політика є дієвим інструментом економічної політики країни. Економічне зростання доцільно забезпечити на основі збалансованості, ефективності та раціональності фінансової політики. Від обґрунтованості прийняття рішень у державному фінансовому регулюванні залежать темпи розвитку як певних галузей, так і економіки у цілому.

Вітчизняні науковці розглядають фінансову політику як складову частину економічної політики держави, систему прийняття рішень щодо спрямування державних фінансових ресурсів, регулювання доходів і видатків, формування й виконання державного бюджету, податкового регулювання, управління грошовим обігом, регулювання курсу національної валюти.

О.Д. Василик визначає фінансову політику держави як сферу діяльності законодавчої та виконавчої влади, яка охоплює заходи, методи й форми організації та використання фінансів для забезпечення її економічного і соціального розвитку [1]. На думку І.Я. Чугунова, фінансова політика – це ядро економічної політики, що відображає її фінансові взаємовідносини із суб'єктами підприємства та громадянами [2]. За визначенням С.В. Юрія і В.М. Федосова фінансова політика – це сукупність розподільних і перерозподільних заходів, які держава здійснює через фінансову систему щодо організації і використання фінансових відносин із метою забезпечення зростання валового внутрішнього продукту і підвищення добробуту всіх членів суспільства [3, с. 80]. С.О. Маслова та О.А. Опалов стверджують, що фінансова політика – це комплекс державних заходів, які забезпечують ефективне функціонування фінансів і фінансової системи [4].

На нашу думку, фінансова політика – це сукупність відносин між суб'єктами фінансової системи, інструментів, заходів та механізмів, що забезпечують ефективне та результативне управління доходами і видатками державного та місцевих бюджетів, державними борговими зобов'язаннями, податковою політикою, монетарною політикою

та політикою регулювання фінансового ринку з метою досягнення цілей стратегічного плану соціально-економічного розвитку держави у середньотривалому періоді.

Основною підсистемою фінансової системи держави є державні фінанси, що мають значний вплив на соціально-економічний розвиток у державі. Структурні перетворення фінансової системи, моделей соціально-економічного розвитку країни зумовлюють необхідність адаптації фінансової політики до змін інституційного середовища, посилення дієвості її регуляторного механізму.

Суттєва централізація фінансових ресурсів у державному управлінні спостерігається у країнах із трансформаційною економікою, тоді як в економічно розвинених країнах рівень централізації значно менший. В Україні питома вага доходів зведеного бюджету у валовому внутрішньому продукті має тенденцію до зростання. Так, за 2004–2018 рр. цей показник становив 31%, у тому числі: у 2004–2010 рр. – 29,9%; у 2011–2015 рр. – 30,9%; у 2016–2018 рр. – 33,4% [5]. Зазначене є підтвердженням необхідності підвищення рівня ефективності фінансової політики, у тому числі за рахунок зменшення обсягів розподілу державних коштів у валовому внутрішньому продукті на користь недержавного сектору, що сприятиме розвитку галузей економіки.

Доцільним є застосування важелів обмеження збільшення державних видатків, а саме це кількісні фіскальні обмеження та обмеження щодо порядку прийняття фіскальних рішень. За кількісних фіскальних обмежень передбачено, що державними фіскальними інституціями дотримуються встановлений на державному рівні граничний рівень оподаткування, зокрема рівень податкової квоти у валовому внутрішньому продукті. Процедурні фіскальні обмеження полягають у

чіткій регламентації порядку прийняття рішень у сфері оподаткування.

Зазначене передбачає застосування ефективних методів та механізмів оподаткування, основним з яких є поєднання прийняття рішень про доходи і видатки. Зазначений підхід обґрунтовано К. Вікселлем: рішення про державні витрати мають бути ухвалені тільки за наявності реального джерела їх покриття [6, с. 30–31].

Представники неокласичного напрямку М. Фрідмен і А. Лаффер відстоювали ідеї зменшення податків на капітал, оскільки вони пригнічують інвестиції, ділову активність. На думку А. Лаффера, підвищувати податки можна лише до певної межі, оскільки це сприяє зростанню доходів бюджету, щоб не підірвати стимули до економічної діяльності [7; 8].

Фінансова політика є механізмом регулювання циклічних коливань економіки, важливим є забезпечення своєчасної адаптації фінансових інструментів до динамічних змін внутрішнього та зовнішнього економічного середовища.

Використання фінансових інструментів пов'язане з відповідними важелями, що визначають характер їхньої дії. Перш за все, це ті нормативи і ставки, що визначають їхні обсяги, та умови проведення тих чи інших фінансових операцій. За допомогою важелів устанавлюється характер дії окремих інструментів. Сукупність фінансових інструментів та важелів впливу на соціально-економічний розвиток наведено в табл. 1 [9, с. 29].

Механізм формування вітчизняної державної фінансової політики постійно вдосконалювався, поступово адаптуючи свою інституційну структуру до соціально-економічного стану. Використовуючи інструменти фінансової політики, держава здійснює значний вплив на обсяг і структуру валового внутрішнього продукту, стан платіжного балансу, державних фінансів, рівень зайнятості, індекс

Таблиця 1

Інструментарій інституційної фінансової інфраструктури

Фінансові інструменти	Важелі впливу
Інструментарій бюджетно-податкової політики	
Податки і збори	Ставки оподаткування; порядок розрахунку і термін сплати; пільги
Внески і відрахування	
Фінансування бюджетних установ	
Державні субсидії	Принципи і порядок виділення коштів на основі запланованого кінцевого результату
Державні інвестиції	Критерії та умови надання; продовження децентралізації
Інструментарій боргової політики	
Державні позики	Критерії оцінки інвестиційних проектів; умови проведення тендеру, фінансування та досягнення кінцевого результату
Фінансування міжнародних фінансових установ	Процентні ставки; умови випуску і погашення
Інструментарій монетарної політики	
Регулювання грошової маси	Умови надання допомоги; цільове використання коштів та досягнення кінцевого результату
Девальвація	Операції на відкритому ринку; регулювання облікової ставки; норми резервування
Ревальвація	
Інструментарій фінансового ринку	
Кредити	Валютні інтервенції; регуляторні засоби; механізми впливу
Депозити	
Лізинг	Процентні ставки; умови залучення депозитів та видачі кредитів; терміни виплати
Факторинг	Процентні ставки; умови надання
Цінні папери	Дисконт та умови оплати
Страхові внески	Політика у сфері дивідендів і процентів; умови випуску і погашення
Страхове відшкодування	Страхові тарифи; умови страхування
	Порядок визначення і виплати

Джерело: складено за [9, с. 30]

споживчих цін. Фінансові інструменти використовуються у двох напрямках: забезпечувальному та регулюючому. Перший напрям полягає у тому, що за їх допомогою реалізується суспільне призначення фінансів, а саме у грошовому забезпеченні потреб окремих об'єктів. Суть регулюючого напрямку характеризується тим, що, відображаючи через рух грошових потоків взаємозв'язок двох суб'єктів, вони виступають засобами їхнього впливу один на одного. Фінансовий інструментарій є досить стабільним, тоді як важелі є більш мобільними. Першочерговою реакцією на зміну ситуації у фінансовій системі та економіці є їх коригування, а саме зміна ставок оподаткування, процентних ставок за кредитами і депозитами, умов кредитування, випуску цінних паперів, здійснення валютних операцій тощо.

Збільшення державних видатків за рахунок збільшення обсягів оподаткування посилює податкове навантаження на економіку. У країнах із трансформаційною економікою збільшення доходів державного бюджету має відбуватися за рахунок лібералізації податкового законодавства, розширення бази оподаткування, створення сприятливих умов для розвитку виробництва, малого і середнього бізнесу. В умовах надмірного пошквалювання виробництва і зростання пропозиції держава може стримувати цей процес збільшенням рівня оподаткування юридичних осіб. Вирішення завдання стимулювання попиту та, як наслідок, виробництва полягає у зниженні рівня оподаткування, насамперед фізичних осіб. Важливим є стимулювання інноваційної та інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання.

Пріоритетним напрямом бюджетно-податкової політики є підвищення ефективності управління бюджетними коштами, збалансованості бюджетів усіх рівнів, фінансової самостійності місцевого самоврядування. Необхідним є подальший розвиток механізму розподілу фінансових ресурсів між державним та місцевими бюджетами для забезпечення посилення податкового потенціалу територій та адміністрування податків і зборів. Доцільним є підвищення рівня результативності економічних і соціальних програм шляхом посилення зв'язку між показниками фінансового забезпечення та досягнення кінцевих результатів. Важливим є вдосконалення засад системи бюджетного планування за метою формування видаткової частини бюджету та виконання визначених довгострокових соціально-економічних пріоритетів державного розвитку, суспільних потреб.

Рівень впливу державного боргу на дефіциту бюджету та економічну стабільність потребує розвитку механізмів щодо управління дефіцитом бюджету, а також оптимального обсягу та структури боргових зобов'язань. Позики, що надаються міжнародними фінансовими організаціями, спрямовуються на реформування галузей економіки, фінансування дефіциту бюджету та підтримку платіжного балансу. Реалізація інвестиційних програм здійснюється за рахунок кредитів, залучених від іноземних держав, банків і міжнародних фінансових організацій є вагомим рушійною силою прискорення економічного та соціального розвитку. Доцільним є впровадження дієвої системи моніторингу використання коштів із метою визначення результативності здійснюваної політики щодо залучення та використання державних запозичень та отримання соціально-економічного ефекту використання запозичених коштів.

Монетарна політика регулює достатність забезпечення економіки і фінансової системи платіжними засобами, а також стабільність грошової одиниці. Девальвація сприяє розширенню виробничих потужностей, що спрямовані на експорт, тоді як ревальвація сприяє зростанню імпорту. Таким чином, цей інструмент використовується у регулюванні зовнішньоторговельних відносин. Також вагомим важелем монетарної політики є вплив на обсяги грошової маси через облікову ставку, який дає змогу заохочувати запозичення комерційних банків у центрального шляхом зниження ставки.

Основним елементом у сукупності інструментарію фінансового ринку є кредитування – одна з основних форм фінансового забезпечення суб'єктів господарювання і держави. Надання кредитів здійснюється на основі узгодженості інтересів обох сторін щодо забезпечення високої ефективності використання наданого кредиту. Держава впливає на кредитний ринок шляхом застосування важелів монетарної політики, а саме збільшення грошової маси. Депозити мають вагоме забезпечувальне та регулювальне значення, що полягає у тому, що державні органи та банківські установи створюють умови для залучення коштів із метою їх ефективного використання на потреби розвитку галузей та отримання прибутку фізичних осіб.

Основною метою грошово-кредитного регулювання є забезпечення стабільності національної грошової одиниці. З метою створення умов для стабілізації національної валюти важливими є досягнення та підтримка стабільності у цінній політиці. Підтримка у коротко- та середньостроковому періодах економічно обґрунтованого та стабільного показника інфляції сприятиме підвищенню рівня купівельної спроможності національної валюти, забезпечення цінової передбачуваності під час стратегічного прогнозування на довгостроковий період створить умови для прискорення соціально-економічного розвитку країни та стабілізації макроекономічної політики держави. На етапі сучасних економічних перетворень важливим є створення дієвих стимулів для укріплення банківської системи. Дієвим заходом державної політики регулювання міжбанківського валютного ринку є науково обґрунтоване поєднання ринкових та адміністративних важелів. Потребується подальший розвиток механізму рефінансування банків, кредитування реального сектору економіки, що активізує стимули для економічного зростання.

В умовах трансформації економіки вагомими пріоритетами бюджетної політики стали забезпечення збалансованості бюджетної системи, оптимізація видаткової частини бюджету та бюджетних програм, поглиблення середньострокового бюджетного планування та впровадження стратегічного прогнозування. Від ступеню виваженості та обґрунтованості рішень щодо встановлення показників бюджетних доходів і видатків у валовому внутрішньому продукті залежать результативність досягнення та виконання пріоритетних завдань державної фінансової політики розвитку на середньо- та довгострокову перспективу. Важливим є вдосконалення бюджетних інструментів управління дохідною та видатковою частинами державного бюджету, що мають ґрунтуватися на принципах передбачуваності рівня податкового навантаження і стабільності формування доходів бюджету, прогнозованості обсягів валового внутрішнього продукту та формування на цій основі

видаткової частини з урахуванням пріоритетів державної політики галузевого розвитку.

Висновки і пропозиції. Важливими є узгодження складників фінансової політики, розроблення дієвих підходів до розвитку системи управління державними фінансами, забезпечення стабільності грошової одиниці, стійкості та збалансованості бюджетної системи. Потребується подальше вдосконалення інституційного середовища державного фінансового регулювання для підвищення рівня ефективності та результативності бюджетно-податкової політики у сфері доходів і видатків, механізму управління державним боргом, інвестиційної політики, управління обліковою ставкою та забезпечення стабільності національної грошової одиниці. Бюджетна політика має бути спрямована на формування оптимального перерозподілу фінансових ресурсів між рівнями бюджетної системи, підвищення рівня їх результативності та стану досягнення запланованого кінцевого результату, отримання суспільного ефекту. Доцільним є впровадження дієвої системи моніторингу використання коштів для визначення рівня результативності здійснюваної політики щодо залучення та використання державних запозичень й отримання соціально-економічного ефекту використання запозичених коштів.

Формування доходів бюджету шляхом перерозподілу частки валового внутрішнього продукту через податкову систему має пряму вплив на розвиток галузей, виробництва, малого та середнього бізнесу, а отже, досягнення цілей стратегічного плану соціально-економічного розвитку держави. Прийняття рішень щодо змін у системі податків та зборів має бути науково обґрунтованим у середньо- та довгостроковій перспективі. Розвиток грошово-кредитної політики країни має бути спрямований на забезпечення належного монетарного регулювання з метою стимулювання підприємств до розширення виробництва та надання послуг на інноваційно-інвестиційній онові, що сприятиме

економічному зростанню в умовах стабільних цін та обмінного курсу.

Дієвим інструментом державного фінансового регулювання соціально-економічного розвитку держави є стратегічне фінансове прогнозування бюджетно-податкових, грошово-кредитних та показників боргу. Стратегічне фінансове прогнозування є вагомим важелем управління бюджетною, податковою, борговою та грошово-кредитною політикою. Встановлення граничних показників на довгостроковий період (від п'яти років) у сфері видатків, а саме статей видатків, квоти доходної частини бюджету у валовому внутрішньому продукті, обсягу державного та гарантованого державою боргу, таргетованого рівня інфляції та цінової політики, курсу національної валюти, облікової ставки створить необхідні умови для стабілізації державної фінансової політики у довгостроковому періоді. Зазначене значно підвищить рівень передбачуваності циклів економічного розвитку та сприятиме залученню зарубіжних інвестицій в економіку держави. Прогнозування показників довгострокової фінансової політики необхідно здійснювати відповідно до цілей стратегічного довгострокового плану соціально-економічного розвитку держави. Необхідне вдосконалення інституційного середовища та інструментарію фінансового планування для поступового впровадження довгострокового фінансового прогнозування виконання стратегічних цілей та завдань соціально-економічного зростання держави.

Пріоритетними напрямками бюджетної політики є зростання ефективності державних інвестицій, посилення стимулюючого складника системи бюджетного регулювання. Водночас бюджетна політика підтримки пріоритетних галузей економіки повинна бути спрямована на якісні зміни її структури, мати визначений часовий лаг дії та належним чином адаптуватися до змін стратегії соціального та економічного розвитку суспільства.

Список використаних джерел:

1. Василик О.Д. Теорія фінансів. Київ : НІОС, 2003. 57 с.
2. Євроінтеграційний розвиток фінансової системи України / за ред. І.Я. Чугунова. Київ : Акад. фін. упр., 2009. 59 с.
3. Фінанси / С.І. Юрій та ін. ; за ред. С.І. Юрія, В.М. Федосова. Київ : Знання, 2008. 611 с.
4. Маслова С.О., Опалов О.А. Фінансовий ринок ; 3-є вид., випр. Київ : Каравела, 2004. 26 с.
5. Державна казначейська служба України : офіційний сайт. URL : <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu> (дата звернення: 14.09.2019).
6. Карлін М.І. Фінанси України та сусідніх держав. Київ : Знання, 2007. 589 с.
7. Laffer Arthur. The Laffer curve: Past, Present, and Future. URL : <http://www.heritage.org/research/Taxes/bg1765.cfrn> (дата звернення: 10.09.2019).
8. Фридман М., Фридман Р. Свобода вибирати. URL : https://www.e-reading.club/bookreader.php/144878/Svoboda_vybirat_%27.pdf (дата звернення: 08.09.2019).
9. Теорія фінансів / П.І. Юхименко та ін. ; за ред. проф. В.М. Федосова, С.І. Юрія. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 576 с.

References:

1. Vasylyk O. D. (2003) *Teorija finansiv* [The theory of finances]. Kyiv. (in Ukrainian).
2. Chughunov I. Ja. (2009) *Jevrointehracijnyj rozvytok finansovoji systemy Ukrainy* [Eurointegration development of the financial system of Ukraine]. Kyiv : Akad. fin. upr. (in Ukrainian)
3. Jurij S. I., Fedosov V. M., Aleksejenko L. M. ta in. (2008) *Finansy* [Finances]. Kyiv : Znannja (in Ukrainian)
4. Maslova S. O. (2004) *Finansovyj rynek* [Financial market]. Kyiv : Karavela (in Ukrainian).
5. *Derzhavna kaznachejsjka sluzhba Ukrainy. (2004-2018) Oficijnyj sajт* [Official site]. Available at: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu> (accessed 14 September 2019).
6. Karlin M. I. (2007) *Finansy Ukrainy ta susidnikh derzhav*. [Finance of Ukraine and neighboring countries]. Kyiv: Znannja (in Ukrainian).
7. Laffer A. (2004). *The Laffer curve: Past, Present, and Future*. Available at: <http://www.heritage.org/research/Taxes/bg1765.cfrn> (accessed 10 September 2019).
8. Frydman M., Frydman R. (2007). *Svoboda vybiratj*. [Freedom of choose] Available at: https://www.e-reading.club/bookreader.php/144878/Svoboda_vybirat_%27.pdf (accessed 8 September 2019).
9. Jukhymenko P. I., Fedosov V. M., Lazebnyk L. L. and oth. (2010) *Teorija finansiv* [The theory of finances]. Kyiv.: Centr uchbovohoji literatury. (in Ukrainian)

Дыбко Н. Н.

Управление международного сотрудничества
Министерства финансов Украины

ОСОБЕННОСТИ ФИНАНСОВОЙ ПОЛИТИКИ В УСЛОВИЯХ ТРАНСФОРМАЦИИ ЭКОНОМИКИ

Резюме

В статье раскрыты научные подходы к определению сущности финансовой политики и предложено ее определение как инструмента достижения целей стратегического плана социально-экономического развития страны. Обоснована необходимость повышения уровня эффективности финансовой политики на современном этапе трансформационных преобразований. Раскрыта совокупность финансовых инструментов и рычагов влияния на социально-экономическое развитие. Предложено применение мероприятий по ограничению увеличения удельного веса государственных расходов и доходов в валовом внутреннем продукте. Обоснованы приоритетные направления развития бюджетной, налоговой, монетарной, долговой политики как составляющих финансовой политики государства. В условиях трансформации экономики обоснована необходимость внедрения системы стратегического финансового прогнозирования бюджетно-налоговых, денежно-кредитных показателей и показателей долга.

Ключевые слова: бюджетно-налоговая политика, государственные финансы, государственное финансовое регулирование, стратегическое финансовое планирование, финансы, финансовая политика.

Dybko Nataliia

International Cooperation Department
Ministry of Finance of Ukraine

FEATURES OF FINANCIAL POLICY IN CONDITIONS TRANSFORMATION OF ECONOMY

Summary

The article describes the scientific approaches to determining the essence of financial policy and proposes its definition as a tool for achieving the goals of the strategic plan of state socio-economic development. The significant centralization of financial resources in public administration is a confirmation of the need to improve the level of financial policy effectiveness, including by reducing the volume of public funds allocation in the gross domestic product is proved. The instruments of institutional financial infrastructure are presented, which provides the use of a set of financial instruments and levers of influence on socio-economic development. The level of influence of changes in the instruments and levers of budget, tax, monetary, debt policies and policy in the sphere of market relations on the institutional development of public financial policy is analyzed. Measures to limit the increasing share of government expenditures and income in gross domestic product are proposed. Priority directions of development of budget, tax, monetary, debt policy as components of state financial regulation of economic development of the country are substantiated. It is determined that further improvement of the institutional environment of the state financial regulation is necessary in order to increase the level of efficiency and effectiveness of fiscal policy in the sphere of income and expenditure, the mechanism of public debt management, investment policy, management of the interest rate and ensuring the stability of the national currency. State budget policy should be aimed at forming the optimal redistribution of financial resources between the levels of the budgetary system, increasing the level of their effective and efficient use, and achieving public effect. It is important to implement an effective system for monitoring the use of funds to determine the effectiveness of the policy that was implemented. In the conditions of economic transformation the necessity of introducing a system of strategic financial forecasting of fiscal, monetary and public debt indicators is substantiated. Establishment of long-term indicators, from five years in the field of expenditures, expenditure ceilings, the quota of the revenue part of the budget in gross domestic product, the amount of government guaranteed debt, the inflation rate and price target, the national currency rate, the discount rate will create the necessary conditions to stabilize public financial policy in the long term period.

Keywords: fiscal policy, public finances, public financial regulation, strategic financial planning, finance, financial policy.